

Özel sağlık kuruluşlarında çalışan sağlık emekçilerinin sorunları ve sendikalaşma

Erdoğan Demir*

Her zaman önemli bir gündem olan sendikalaşma ve sendikal mücadele üzerinden çalışma koşullarını iyileştirme ve ücret artışı sağlama ihtiyacı son dönemde bir ihtiyaç olmaktan öte bir zorunluluk haline gelmiş durumda.

Ülkemizde sağlık hizmeti tedavi odaklı ve hekim merkezli olsa da birbirini tamamlayan görevleri hayata geçiren sağlık ekibinin birçok aktörü var. Yıllardır meslek tanımlarını içeren “meslek yasaları” çıkarılmayan hemşireler, psikologlar, laborantlar, teknisyenler başta olmak üzere tıbbi sekreterinden hasta bakımına kadar her sağlık emekçisinin sunduğu hizmet ve harcadığı emek çok değerli. Sağlık alanında hekimler Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Tabip Odalarında önemli bir mücadele yürütürken, diğer sağlık emekçileri ancak meslek derneği düzeyinde bir araya gelme olanağına sahip. Oysa her zaman önemli bir gündem olan sendikalaşma ve sendikal mücadele üzerinden çalışma koşullarını iyileştirme ve ücret artışı sağlama ihtiyacı, son dönemde bir ihtiyaç olmaktan öte bir zorunluluk haline gelmiş durumda. Sağlık piyasasının büyütülmesi, yerli ve yabancı sermaye yatırımlarının pompalandığı, orta sınıfın tüketim alışkanlıkları arasında sağlık hizmetinin de tüketim kalemi haline getirildiği bir sistemde, ilk dönemlerde hekimlerin güvencesiz olsa da ortalamanın üzerinde gelir elde edebilmesi hekimler için örgütlenme

ihtiyacının ötelenmesine neden olmuş olabilir. Ancak gelinen aşamada yıllardır maaş ya da hakediş olarak aldıkları ücretlerde hiçbir artış yaşamayan, ödemelerde gecikmelere sessiz kalmak ve zaman zaman alacaklardan feragat etmek zorunda kalan hekimler için de sendikal olmak ve ücret mücadelesini sendikal bir örgütlülüğe büründürmenin zamanı geldi.

Asgari ücret ve biraz üzerinde ücretlerle çalıştırılan, fazla mesai ve izin hakları genelde yok sayılan, iş güvencesi söz konusu bile edilmeyen hekim dışı sağlık emekçileri için ise sendikal mücadele yıllardır varlık yokluk meselesi. Şehir Hastanelerinin açılması, yılların üniversite hastanelerinin çökertilmesi ve özel hastanelerin kontrolsüz yaygınlaşması süreçlerini de içine alan Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın 2. fazı, sağlık emekçileri açısından yıkıcı sorunların giderek derinleştiği bir tablo olarak yansdı. Yaşanan iktisadi krize ek olarak, pandemi sürecinin de açığa çıkardığı sorunların sağlık kuruluşlarında daha ağır yaşandığını görüyoruz. Bazı özel hastanelerin tam ya da kısmen kapanması, işsizliğe mahkûm edilen sağlık emekçileri, ödenmeyen ücretler, uzun çalışma saatleri, yıllık izin kullanımında yaşa-

nan sorunlar, çalışan sağlığının hiçe sayılması özel sağlık alanının giderek yaygınlaşan sorunları haline geldi.

ÖZEL HASTANELER KAPANIRKEN BİNLERCE SAĞLIK EMEKÇİSİ İŞSİZ KALİYOR.

Son üç yılda mali sıkıntılar nedeniyle kapanma haberleri basına yansıyan özel hastanelere bakıldığında yaklaşık 20 bine yakın sağlık emekçisinin işini kaybettiğini görüyoruz.¹

SAĞLIK EMEKÇİLERİNİN TÜM HAKLARI SALDIRI ALTINDA

Kapanan hastaneler için bir boyutu. Bununla birlikte özel hastanelerde çalışan hekimler, hemşireler, ebeler, psikologlar, biyologlar, laborantlar, teknisyenler, Acil Tıp Teknisyenleri, tıbbi sekreter ve hasta bakıcıların çalışma koşullarıyla ilgili yaşadığı sorunlara dair Eylül 2017'de açıklanan “Özel Hastane İşyerlerinde Çalışma Ortam ve Koşullarına Yönelik Programlı Teftiş Sonuç Raporu”na² bakıldığında durumun vahameti ve ciddiyeti anlaşılmaktadır.

Bu rapora yansıyan sonuçlarda düşük ücretler, ücretlerin zamanında ve tam ödenmemesi, yıllık izin kullanımında yaşanan sorunlar, fazla çalıştırma, faz-

* DİSK Dev Sağlık İş Genel Sekreteri

la çalışma ücretlerinin ödenmemesi, kayıt dışı ücret ödeme, işçi statüsündeki sağlık emekçilerinin çok sık işyeri değiştirmesi gibi sorunların özel sağlık kurumlarının büyük çoğunluğunda yaşandığı görülmektedir.

Yine aynı raporda yer alan önemli bir veri ise incelenen 267 işyerlerinin sadece dördünde toplu iş sözleşmesi yapılmış olması gerçeğidir. Toplu iş sözleşmesinin bu denli düşük bir düzeyde saptanması sağlık çalışanlarının tüm bu sorunlara karşı sendikal örgütlenme haklarını neredeyse hiç kullanmadığını ortaya koymaktadır.

SAĞLIK EMEKÇİLERİNİ MÜCADELEYE ÇAĞIRIYORUZ.

Sağlıkta Dönüşüm Programı sağlık hizmetlerini piyasalaştıran ve sağlık emekçilerini düşük ücretlerle, güvencesiz, sendikasız, örgütsüz, çalışan sağlığının hiçe sayıldığı, sömürü ilişkilerinin derinleştiği bir sağlık emek süreci dayatmaktadır. Sağlık emekçileri bir maliyet unsuru olarak görülmekte ve bütün çaba "Nasıl daha az ücretle daha uzun süre çalıştırabilirim?" üzerine yoğunlaşmaktadır.

Bu sürece karşı koyabilmek için sağlık emekçilerinin ekme-kıyma gibi ihtiyaç duyduğu unsur dayanışmak ve bir araya gelmektir. İşyerlerinde karşı karşıya kalınan

tüm sorunlar, aynı zamanda bir araya gelmenin zemini olarak görülmelidir. Yasa ve yönetmeliklerce tanımlanmış olan, çalışanların kendi emekleri üzerindeki denetimini arttıracak tüm mekanizmalar, sendikal mücadelenin getirdiği tüm idari ve hukuki olanaklar kullanılmalıdır. İş güvencesi ve özlük hakların geliştirilmesi ile ücretlerin toplu iş sözleşmesi ile belirlenmesi gerektiği bütün sağlık çalışanları için olağan ve gerçekleştirilebilir bir talep haline getirilmelidir.

Özetle sağlık emekçileri tüm bu saldırılara göğüs germenin yollarını kendi emek süreçlerine sahip çıkarak birlikte aramalıdır. Özel hastaneler başta olmak üzere bütün özel sağlık kurumlarında binbir emekle sağlık hizmetini sırtlanmış olan bütün sağlık emekçilerinin ve işletmeleşmiş kamu hastanelerindeki sağlık işçilerinin üyesi olabileceği DİSK'e bağlı Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası olarak, özel sağlık kuruluşlarında çalışan hekimler, hemşireler, tıbbi sekreterler, laborantlar, teknisyenler, teknikerler gibi 43 farklı sağlık mesleğine mensup sağlık emekçilerini; ücret, iş güvencesi, kıdem tazminatı ve çalışan sağlığı başta olmak üzere tüm taleplerini güçlü bir örgütlülükle savunmak üzere sendikamız çatısı altında bir araya gelmeye davet ediyoruz.

DİPNOTLAR

¹<https://kronos34.news.tr/2019da-30-ozel-bastane-kapan-di-20-bin-calisan-issiz-kaldi/> erişim tarihi: 30.05.2021

<https://www.dunya.com/sectorler/ozel-bastaneler-turizme-tutundu-baberi-460459> Erişim Tarihi: 30.05.2021

²https://ailevecalisma.gov.tr/medias/6966/ozelbastanedegerlendirmeporu_tum.pdf

BEKLEMESİNE SON VERELİM HEKİMLER İÇİN DE SENDİKALAŞMANIN TAM ZAMANI!

**ÖZEL SAĞLIK KURULUŞLARINDA
ÇALIŞAN BÜTÜN HEKİMLERİ
DİSK/DEV SAĞLIK-İŞ'e
ÜYE OLMAYA DAVET EDİYORUZ...**

e-Devlet Kapısındaki "Sendika Üyeliği" sayfasından bir onayla üye olmak mümkün

